

Vårt Amerika

Eva Björklund

Drömmen om "Vårt Amerika", skilt från de nordliga Förenta Staterna, hägrade för många redan i kampen mot Spanien. Den store frihetshjälten Simon Bolívar varnade tidigt för USAs anspråk på hela världsdelen: "Våra folks enande är inte en bara en hägring utan vårt nödvändiga öde" för "USA verkar ödesbestämt att i frihetens namn förpesta och utarma Amerika". José Martí gav drömmen ett namn "Vårt Amerika", skilt från "det råa och oroliga Nordamerika, som föraktar det".

Juan Moreira illustrerar José Martí's "3 hjältar": San Martín, Bolívar och Hidalgo

Några milstolpar på vägen till CELAC

- **1823** USA formulerar den politiska tyngdlag genom vilken Kuba skulle tillfalla USA som en "mogen frukt".

+**1824** Bolívar kallar de före detta spanska kolonierna till kongress för att bilda förbund.

- **1826** I Monroedoktrinen utsträcker USA sitt intresseområde till hela världsdelen.

+**1826** Bolívars Panamakongress äger rum men förbundet saboteras av USA.

- **1845** USA formulerade sitt "uppenbara ödesuppdrag" att breda ut sig över världsdelen.

- **1846** USA erövrar drygt halva Mexiko, allt norr om Rio Grande.

+**1895** José Martí återupptar Kubas befrielsekrig mot Spanien, för "att genom Kubas självständighet i tid förhindra att USA breder ut sig över Antillerna och med denna ökade makt angriper de övriga latinamerikanska länderna."

- **1898** USA invaderar och erövrar Kuba och kallar till panamerikansk konferens för att få kontroll över hela världsdelen.

- **1948** USA skapar Amerikanska Staternas Organisation, OAS, även kallad USAs kolonialministerium för ekonomisk, politisk och militär kontroll över "bakgården".

+**1959** Kubanska revolutionen segrar, påbörjar en lång kamp för att frigöra sig från USA-väldet.

- **1960** OAS pekar ut Kuba som ett hot mot Amerikas säkerhet.

+**1960** Första Havannadeklarationen antas av ett miljonmöte. Manar Latinamerikas folk till kamp mot USA-imperialismen, för ett enat Latinamerika.

- **1961** USA lanserar Framstegsalliansen med bistånd till länderna som bryter med Kuba.

- **1962** OAS utesluter Kuba på grund av dess "anslutning till kommunistblocket".

+**1962** Andra Havannadeklarationen "Till folken i Latinamerika" antas av ett miljonmöte.

+**1975** I Vietnamförlustens efterdyningar ger USA OAS-länderna tillstånd att erkänna Kuba.

- **1975** Condorplanen utarbetas av CIA och

militärdiktaturena för att med tortyr och försvinnanden utrota vänstern i Latinamerika.

- **1980** Santa Fe doktrinen: USA:s makt i världen vilar på samarbetet med Karibien och Latinamerika för den övermakt som behövs för att spela en tillbakahållande roll var som helst i världen". Reaganregimen inleder motoffensiv i Centralamerika.

+**1990** Riogruppen, de flesta latinamerikanska och några karibiska länder inleder samarbete.

+**1990** Foro de Sao Paulo, Brasiliens Arbetarparti samlar vänsterpartier till årlig konferens.

+**1990** Karibiska samarbetsorganisationen Caricom bildas, Sydamerikanska Mercosur 1991.

- **1994** USA kallar alla länder – utom Kuba – till "Amerikas toppmöte" med målet att bilda världens största frihandelsområde, ALCA.

+**1998** Hugo Chavez väljs till president i Venezuela. Bolivarianska revolutionen tar sin början.

+**2000-tal**, folkliga uppror mot nyliberala globaliseringen, vänster-centerregeringar vinner val.

- **2000** USA inleder Colombiaplanen – Andinska initiativet, krig mot terrorismen, utbyggnad av militärbaser, Fjärde flottan rustas upp för patrullering kring Sydamerika.

- **2001** "Amerikas toppmöte" i Kanada beslutar att bilda ALCA (Venezuela reserverade sig).

+**2004** Kuba och Venezuela bildar Bolivarianska Alternativet för Latinamerika, ALBA.

+**2005** "Amerikas toppmöte" i Argentina, USA tvingas ge upp sitt "frihandelsområde" ALCA.

+**2008** Latinamerikas och Karibiens länder möts i Brasilien, planerar CELAC.

+**2008** Kuba inbjuds att bli medlem i Riogruppen.

+**2009** "Amerikas toppmöte" i Trinidad, 33 länder kräver att Kuba bjuds in, Obama står emot.

+**2009** OAS-möte i Honduras 3 juni 2009 (kuppen), USA tvingas med på att uteslutningen av Kuba hävs

- **2009** USA-stödd militärkupp i Honduras, kuppregeringen beslutar att lämna ALBA

+**2010** Latinamerikanskt Karibiskt toppmöte i Mexiko, beslut att bilda CELAC